

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้
FACTORS AFFECTING SERVICE OF AGRICULTURAL COOPERATIVES
IN TUNGKULARONGHAI AREA

พิทักษ์ ทบจันทร์¹
 สุเมธ แก่นมณี²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ทำการการผลิตข้าวหอมมะลิในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ จำนวน 400 คน จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งและอันดับสองของโมเดลการให้บริการของสหกรณ์ พบว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการให้บริการของสหกรณ์ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้มากที่สุดร้อยละ 100.00 การจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 64.30 การทำสัญญาซื้อขายข้าวล่วงหน้า ร้อยละ 52.40 และผลการทดสอบสมมติฐานของโมเดลการให้บริการของสหกรณ์ พบว่า การให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ มีอิทธิพลต่อการจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ และมีอิทธิพลต่อการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่วงหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ : การให้บริการ สหกรณ์การเกษตร ทุ่งกุลาร้องไห้

Abstract

This research aims to study the factors that influence the service of agricultural cooperatives in the area of Thung Kula Rong Hai. Quantitative data was collected by questionnaire from a sample of members of agricultural cooperatives, the production of rice (Thai jasmine rice) the area of Thung Kula Rong Hai 400 from the confirmatory factor analysis first and second service model of service cooperatives. The model that is consistent with empirical data by the supply of equipment for cooperative members has a positive influence on the services of the cooperative. To describe the relationship as much as possible to 100.00 percent the financing of the cooperative members 64.30 percent, Rice futures contract ahead of 52.40 and hypothesis testing of models of service cooperative that provides the cooperative with. Influence the supply of equipment for cooperative members. Influence the funding for cooperatives. And the influence of grain futures contracts. The statistical significance level. 001.

Keywords: Services Agricultural cooperatives Tungkularonghai

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002
 E-mail : PitakThobchan@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

ประเทศไทยมีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร และมีการรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานสหกรณ์ในประเทศไทย พบว่า มีขบวนการสหกรณ์อยู่ทั้งหมดในปัจจุบัน 6,900 กว่าแห่ง ศักยภาพของสหกรณ์ก็แตกต่างกัน โดยสหกรณ์ที่มีศักยภาพสามารถทำการบริหารและการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ไม่ต้องเข้าไปช่วยดูแลในด้านต่างๆ [7] แต่บางสหกรณ์ก็ยังคงเข้าไปให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือ เพราะขาดประสิทธิภาพในระบบการบริหารและการจัดการของสหกรณ์ โดยปัญหาและอุปสรรคของงานสหกรณ์ของไทย มีปัญหาด้านการดำเนินงาน ปัญหาด้านสมาชิก ปัญหาด้านคณะกรรมการที่ทำการดำเนินการ ปัญหาในด้านการจัดการ ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการ ปัญหาด้านการดำเนินงานทางธุรกิจ และปัญหาอื่นๆ สาเหตุของปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในสหกรณ์ คือ การขาดประสิทธิภาพทางการจัดการ และขาดกลไกของรัฐมาสนับสนุนอย่างเหมาะสม ตลอดจนปัญหาด้านข้อจำกัดจากนโยบาย และการส่งเสริมจากรัฐบาล ขาดการส่งเสริมด้านความรู้และความเข้าใจของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง ต่อแนวความคิดของสหกรณ์ และการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับสหกรณ์ ในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง [3]

สหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย มีจุดมุ่งหมายดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก ในฐานะผู้ผลิต โดยมีการให้สินเชื่อเกษตรกร การรับฝากเงิน การจัดหาสินค้า เครื่องมืออุปกรณ์การผลิตมาจำหน่ายแก่สมาชิก โดยการให้บริการแก่สมาชิกประกอบด้วย (1) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิก เป็นปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่สมาชิกต้องการเพื่อนำไปใช้ในการผลิต โดยสหกรณ์ทำหน้าที่จัดซื้อปัจจัยการผลิตที่มีราคาถูกเพื่อให้ได้ราคาถูกกว่าท้องตลาด เป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิตแก่สมาชิก และประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง รวมถึงการลดปัญหาการถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้า โดยมีปัจจัยการผลิต คือ 1) ปัจจัยทางการเกษตรที่เป็นอุปกรณ์ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในการเตรียมดิน อุปกรณ์ที่ใช้ในการปลูก อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษา อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว 2) ปัจจัยการผลิตที่เป็นวัสดุ เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช (2) การจัดหาแหล่งเงินทุนจากสมาชิก สหกรณ์การเกษตรโดยทั่วไปจะดำเนินธุรกิจด้านการเงินในด้านการจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม และการส่งเสริมการออมเงิน โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ 1) ธุรกิจด้านสินเชื่อ ได้แก่ เงินกู้ระยะสั้น เป็นเงินกู้ที่สมาชิกนำไปใช้จ่ายในการดำเนินงานการเกษตร สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ระยะเวลาการชำระคืน ประมาณ 12-18 เดือน และเงินกู้ระยะปานกลาง เป็นเงินกู้เพื่อการลงทุนทรัพยากรทางการเกษตรระยะเวลาการชำระคืนภายใน 3-5 ปี 2) ธุรกิจรับฝากเงิน สหกรณ์การเกษตรจะรับฝากเงินจากสมาชิกทั้งในรูปของเงินฝาก ออมทรัพย์ เงินฝากประจำ และเงินฝากประเภทอื่น ๆ โดยจ่ายดอกเบี้ยให้กับสมาชิกในอัตราที่เป็นธรรม เพื่อเป็นการส่งเสริมการออมของสมาชิกและเป็นการระดมเงินทุนของสหกรณ์ (3) การทำสัญญาซื้อขายข้าวล่วงหน้า สหกรณ์ทำสัญญาซื้อขายข้าวกับสมาชิกหรือเกษตรกรล่วงหน้า เป็นการให้หลักประกันว่าสมาชิกหรือผู้ผลิตเมื่อผลิตแล้วจะขายข้าวของตนได้ แต่ถ้าข้าวที่ได้ไม่ครบจำนวนตามสัญญามีแนวทางแก้ไข 2 แนวทางคือ 1) วางแผนการรวบรวมหรือจัดซื้อรูปแบบอื่นสำรองไว้ 2) ให้สินเชื่อแก่สมาชิก หรือผู้ผลิตรายอื่น ๆ ล่วงหน้าเพื่อเป็นการผูกมัดให้ผู้ผลิตต้องส่งข้าวตามจำนวนที่ทำสัญญาไว้ [8]

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 (H1): การให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการจัดท้าวสดอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์

สมมติฐานที่ 2 (H2): การให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์

สมมติฐานที่ 3 (H3): การให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่วงหน้า

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 282,226 คน [9]
 2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane [11] ได้ขนาดตัวอย่างเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจำนวน 400 คน
 3. ตัวแปรและมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีองค์ประกอบที่ใช้ในการวัดการให้บริการของสหกรณ์การเกษตร และได้สรุปตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรแฝง (Latent Variables) ได้แก่ การจัดท้าวสดอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิก การจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิก การทำสัญญาซื้อขายข้าวล่วงหน้า และตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variables) ได้แก่ การจัดท้าวสดอุปกรณ์ที่เป็นปัจจัยการผลิตทางการเกษตร การจัดท้าวสดอุปกรณ์เพื่อการแปรรูป การจัดท้าวสดอุปกรณ์เพื่อการดำเนินงานทางการเกษตร การฝากเงินของสมาชิก การให้สินเชื่อ การคิดอัตราดอกเบี้ย การทำสัญญาซื้อขายข้าวล่วงหน้ากับสมาชิก การให้สินเชื่อล่วงหน้า การส่งผลผลิตตามจำนวนที่ทำสัญญา ดังตารางที่ 1
 4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ต่อปี ประสบการณ์การประกอบอาชีพ 2) การให้บริการของสหกรณ์ ประกอบด้วยคำถามด้านการจัดท้าวสดอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิก ด้านการจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิก ด้านการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่วงหน้า
 5. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่นจากกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อนำมาคำนวณหาความสัมพันธ์สำหรับการประมาณค่าความเที่ยงของโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคมีค่ามากกว่า 0.60 ทุกตัวแปร ถือว่ามีความน่าเชื่อถือในเรื่องความสอดคล้องภายในที่ระดับมากที่สุด [2]
- การตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติ (Normality) ของตัวแปรสังเกตได้โดยทำการพิจารณาจากค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ก่อนการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) พบว่า ตัวแปรมีการแจกแจงแบบปกติ (Normality) ดังตารางที่ 2
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามแก่ประชากรเป้าหมาย ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 400 ชุด
 7. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ผลมีดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และ 3) การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) [1]

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 อายุ 55 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 ส่วนใหญ่มีรายได้จากการประกอบอาชีพต่อปี 10,000 – 50,000 บาท จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 และมีประสบการณ์การประกอบอาชีพส่วนใหญ่ประสบการณ์ 43 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดการให้บริการของสหกรณ์

2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งของโมเดลการวัดการให้บริการของสหกรณ์ (MCC) หลังทำการปรับโมเดล จากสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องในภาพรวมของโมเดล พบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 37.794 ค่าองศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 14 ค่า p-value มีค่าเท่ากับ .001 ค่าไคสแควร์/ค่าองศาอิสระ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 2.700 ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ .027 ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมบูรณ์ (GFI) มีค่าเท่ากับ .979 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .932 ค่าดัชนีความสอดคล้องสัมพัทธ์ (NFI) มีค่าเท่ากับ .986 ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) มีค่าเท่ากับ .991 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ .065 ดังตารางที่ 4

ผลการตรวจสอบค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor Loadings) หลังปรับโมเดล พบว่าคำถามด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร (MAT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .761-872 ด้านการจัดหาแหล่งเงินทุน (CAP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .653-948 ด้านการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (CON) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .671-869

การตรวจสอบความเที่ยงขององค์ประกอบ (construct reliability : PC) และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้ (average variance extracted : PV) หลังปรับโมเดล พบว่า ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ (MAT) มีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ 0.7494 และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้เท่ากับ 0.5000 ด้านการจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ (CAP) มีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ 0.7459 และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้เท่ากับ 0.5001 ด้านการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (CON) มีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ 0.7475 และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้เท่ากับ 0.5000 ดังตารางที่ 3

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดการให้บริการของสหกรณ์ (MCC) หลังทำการปรับโมเดล จากสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องในภาพรวมของโมเดล พบว่า ค่าไคสแควร์ χ^2 มีค่าเท่ากับ 40.513 ค่าองศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 14 ค่า p-value มีค่าเท่ากับ 0.000 ค่าไคสแควร์/ค่าองศาอิสระ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 2.701 ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ .026 ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมบูรณ์ (GFI) มีค่าเท่ากับ .978 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .933 ค่าดัชนีความสอดคล้องสัมพัทธ์ (NFI) มีค่าเท่ากับ .985 ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) มีค่าเท่ากับ .990 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ .065

ผลการตรวจสอบค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor Loadings) หลังปรับโมเดล พบว่า คำถามการให้บริการของสหกรณ์ (MCC) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .724-1.000 ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ (MAT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .776- .861 ด้านการจัดหาแหล่งเงิน

ทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ (CAP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .633-.937 ด้านการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่งหน้า (CON) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .691-.871

การตรวจสอบความเที่ยงขององค์ประกอบ (construct reliability : PC) และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้ (average variance extracted : PV) หลังปรับโมเดล พบว่า คำถามการให้บริการของสหกรณ์ (MCC) มีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ 0.7464 และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้เท่ากับ 0.5000 คำถามด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ (MAT) มีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ 0.7497 และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้เท่ากับ 0.5000 คำถามด้านการจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ (CAP) มีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ 0.7454 และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้เท่ากับ 0.5000 คำถามด้านการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่งหน้า (CON) มีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ 0.7483 และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้เท่ากับ 0.5002

2.3 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation model: SEM) ของโมเดลการให้บริการของสหกรณ์ (MCC)

$$\text{MAT} = \text{MCC} * 1.000, R^2 = 1.000 \quad \text{สมการที่ 1}$$

$$\text{CAP} = \text{MCC} * .802, R^2 = .643 \quad \text{สมการที่ 2}$$

$$\text{CON} = \text{MCC} * .724, R^2 = .524 \quad \text{สมการที่ 3}$$

จากสมการที่ 1-3 พบว่า การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ (MAT) การจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ (CAP) การทำสัญญาซื้อขายข้าวล่งหน้า (CON) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการให้บริการของสหกรณ์ (MCC)

2.4 ผลการทดสอบสมมติฐานของโมเดลการให้บริการของสหกรณ์

สมมติฐานที่ 1 (H1): การให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยโดยการให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สมมติฐานที่ 2 (H2): การให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยโดยการให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สมมติฐานที่ 3 (H3): การให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่งหน้า พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยโดยการให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่งหน้าในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการให้บริการของกลุ่มสหกรณ์การเกษตร มีดังนี้ องค์ประกอบในการให้บริการของสหกรณ์ (MCC) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .724-1.000 ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ (MAT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .776-.861 ด้านการจัดหา

แหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ (CAP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .633-.937 ด้านการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่งหน้ำ (CON) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .691-.871 โดยค่าความเที่ยงขององค์ประกอบมีค่ามากกว่า .60 แสดงว่าสามารถเป็นตัวแทนของตัวแปรแฝงได้ และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้ค่ามากกว่า .50 แสดงว่าตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดได้สามารถอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งและอันดับสองของโมเดลการวัดการให้บริการของสหกรณ์ พบว่า มีค่า Chi-square เท่ากับ 40.513 ที่องศาอิสระ 14 ความน่าจะเป็นเท่ากับ .000 Chi-square/df เท่ากับ 2.701 ค่า RMR เท่ากับ .026 ค่า GFI เท่ากับ .978 ค่า AGFI เท่ากับ .933 ค่า NFI เท่ากับ .985 ค่า CFI เท่ากับ .990 และค่า RMSEA เท่ากับ .065 จากเกณฑ์การพิจารณาสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องในภาพรวมของโมเดล ผลการพิจารณา แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากสมการ 1-3 พบว่า การให้บริการของสหกรณ์ (MCC) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการจัดหัวสตออุปกรณทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ (MAT) สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้มากที่สุดร้อยละ 100.00 การจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ (CAP) ร้อยละ 64.30 การทำสัญญาซื้อขายข้าวล่งหน้ำ (CON) ร้อยละ 52.40 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานของโมเดลการให้บริการของสหกรณ์ พบว่า การให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการจัดหัวสตออุปกรณทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ มีอิทธิพลต่อการจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิก และมีอิทธิพลต่อการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่งหน้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การอภิปรายผล

การให้บริการของสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการจัดหัวสตออุปกรณทางการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์ การจัดหาแหล่งเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์ การทำสัญญาซื้อขายข้าวล่งหน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า สหกรณ์การเกษตรในเครือข่ายทุกสหกรณ์ได้มีการสั่งซื้อปุ๋ยอินทรีย์มาเพื่อจำหน่ายแก่สมาชิก [6] สหกรณ์มีการจัดหาเงินทุนให้สมาชิกได้กู้ยืมไปใช้ในการผลิต มีการรับฝากเงินเพื่อให้สมาชิกมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจในอนาคต มีการให้สินเชื่อเพื่อให้สมาชิกที่ขาดแคลนเงินทุนได้กู้ยืมเงินดอกเบี้ยต่ำไปใช้ [10] วิธีการที่สหกรณ์มีการจูงใจให้สมาชิกรับซื้อข้าวมาจำหน่ายตามสัญญาแก่สหกรณ์ ด้วยวิธีการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนสมาชิกตามสัดส่วนการจัดสรรกำไรตามธุรกิจของสหกรณ์ [4] นอกจากนี้ยัง สหกรณ์มีการจัดทำฐานข้อมูลด้านราคา เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมในการขายข้าวเปลือกหอมมะลิต่อเกษตรกรในด้านราคาที่เป็นธรรม และใกล้เคียงกับราคากลางมากกว่าโรงสีเอกชน [5]

ข้อเสนอแนะ

สหกรณ์การเกษตรควรมีการจัดหัวสตออุปกรณทางการเกษตรและเทคโนโลยีที่ทันสมัยบริการแก่สมาชิกสหกรณ์เพิ่มเติมจากเดิมเพื่อใช้ในการผลิตข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำแก่สมาชิกสหกรณ์ เงินทุนส่งเสริมการผลิต การแปรรูปข้าวมะลิ ตลอดจนการพัฒนา รูปแบบการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่งหน้ำแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ สุเมธ แก่นมณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้อุทิศเวลาในการให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ ขาวนา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร ที่กรุณาสละเวลา

ในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในงานวิจัย ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ การจัดการ ที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้กับผู้วิจัยนำไปปฏิบัติจนเกิดความสำเร็จในงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.
- [2] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสาร.
- [3] คณะอนุกรรมการการสหกรณ์และองค์กรเกษตรกร วุฒิสภา. (2551). การส่งเสริมและสนับสนุน ให้สหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติ ในโอกาสครบทศวรรษ 100 ปี ของสหกรณ์ไทย. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [4] ญัฐกานต์ สหวัชรินทร์. (2557). แนวทางการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันภายใต้โซ่อุปทานของธุรกิจสหกรณ์การเกษตรไทย: กรณีศึกษาข้าวหอมมะลิของสหกรณ์การเกษตร. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- [5] บุญเกิด ภาวนนท์. (2556). โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย ระยะที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- [6] ปรีดา ประพฤติชอบ. (2549). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด. [ม.ป.ท: ม.ป.พ.].
- [7] เลอพงษ์ มุสิกะมาน. (2552). สหกรณ์ไทยเข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้ ภายใต้วิกฤติเศรษฐกิจ. สำนักงานสหกรณ์ การเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 1(1)
- [8] มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (บ.ก.). (2528). เอกสารการสอนชุดวิชาสหกรณ์การขาย การซื้อและบริการ =: Sale purchasing and service cooperatives. กรุงเทพฯ: สาขาวิชา.
- [9] สถิติสหกรณ์ 5 ปี ย้อนหลังปี 2556. (ม.ป.ป.). สืบค้น 1 กรกฎาคม 2014, จาก http://www.cpd.go.th/main.php?filename=Cooperative_Infor_5Years_2556
- [10] อัมพน ห่อนาค. (2549). โครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม. [ม.ป.ท: ม.ป.พ.,].
- [11] Yamane T. Statistics: an introductory analysis. 3rd ed. New York: Harper; 1973.

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรความสามารถในการให้บริการของสหกรณ์

ตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้	ค่าเฉลี่ย (X̄)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	ความแปรปรวน (Variance)	ผลการพิจารณา
MAT	2.69	.860	.740	สามารถปานกลาง
CAP	2.81	.889	.793	สามารถปานกลาง
CON	2.42	.968	.941	สามารถน้อย
MATA	2.90	.843	.711	สามารถปานกลาง
MATB	2.54	.900	.811	สามารถปานกลาง
MATC	2.62	.835	.697	สามารถปานกลาง
CAPA	2.78	.887	.787	สามารถปานกลาง
CAPB	2.87	.829	.687	สามารถปานกลาง
CAPC	2.79	.951	.905	สามารถปานกลาง
CONA	2.37	1.032	1.066	สามารถน้อย
CONB	2.39	.889	.790	สามารถน้อย
CONC	2.50	.984	.967	สามารถปานกลาง

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติของตัวแปรการให้บริการของสหกรณ์

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าความเบ้ (skewness)	ผลการพิจารณา	ค่าความโด่ง (kurtosis)	ผลการพิจารณา
MATA	-.029	ปกติ	-.524	ปกติ
MATB	.362	ปกติ	.175	ปกติ
MATC	-.353	ปกติ	.888	ปกติ
CAPA	-.036	ปกติ	.091	ปกติ
CAPB	-.014	ปกติ	.508	ปกติ
CAPC	.067	ปกติ	.389	ปกติ
CONA	-.169	ปกติ	-1.290	ปกติ
CONB	-.380	ปกติ	-.960	ปกติ
CONC	-.449	ปกติ	-1.004	ปกติ

ตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบความเที่ยงขององค์ประกอบ (construct reliability : PC) และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้ (average variance extracted : PV) หลังปรับโมเดล

ตัวแปรแฝง	อันดับหนึ่ง		อันดับสอง		ผลการพิจารณา
	ความเที่ยง PC > .60	ความแปรปรวน PV > .50	ความเที่ยง PC > .60	ความแปรปรวน PV > .50	
MCC			0.7464	0.5000	เป็นตัวแทนและใช้อธิบายได้
MAT	0.7494	0.5000	0.7497	0.5000	เป็นตัวแทนและใช้อธิบายได้
CAP	0.7459	0.5001	0.7454	0.5000	เป็นตัวแทนและใช้อธิบายได้
CON	0.7475	0.5000	0.7483	0.5002	เป็นตัวแทนและใช้อธิบายได้

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดการให้บริการของสหกรณ์อันดับหนึ่งและอันดับสอง
แต่ละตัวแปร หลังปรับโมเดล โดยการปรับเส้นความสัมพันธ์ Modification indices (M.I)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง หลังปรับโมเดล							
ตัวแปรแฝง	ตัวแปร สังเกตได้	Regression Weights				Standardized	R ²
		Estimate	S.E.	C.R.	P	Regression Weights Estimate	
MAT	MATA	.966	.041	23.319	***	.840	.706
	MATB	.930	.051	18.117	***	.761	.579
	MATC	1.000				.872	.760
CAP	CAPA	.754	.049	15.339	***	.653	.426
	CAPB	1.027	.051	20.102	***	.948	.898
	CAPC	1.000				.805	.648
CON	CONA	.814	.053	15.336	***	.671	.451
	CONB	.918	.043	21.296	***	.869	.755
	CONC	1.000				.855	.731

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง หลังปรับโมเดล							
MCC	MAT	.697	.034	20.417	***	1.000	1.000
	CAP	.617	.044	14.633	***	.802	.643
	CON	.594	.042	13.433	***	.724	.524
MAT	MATA	1.047	.047	22.072	***	.861	.740
	MATB	.988	.055	18.004	***	.776	.603
	MATC	1.000				.838	.702
CAP	CAPA	.737	.050	14.851	***	.633	.401
	CAPB	.990	.049	20.044	***	.937	.878
	CAPC	1.000				.811	.657
CON	CONA	.877	.055	15.938	***	.691	.477
	CONB	.934	.045	20.912	***	.871	.758
	CONC	1.000				.834	.695